

DUBROVAČKI GLUMAC ROMANO NIKOLIĆ O DRUGOJ DRAMSKOJ PREM

Razgovarao: Bruno Lucić

Romano Nikolić dramski je umjetnik kojeg dubrovačka publika dobro poznaje. Što na daskama Kazališta Marina Držića, što na ambijentalnim pozornicama Dubrovačkih ljetnih igara, Nikolić se redovito iz Zagreba vraća u svoj rodni grad. Osnivač je i voditelj umjetničke udruge „Arterarij“ koja je 2017. za projekt „pogledajme“ dobila Nagradu hrvatskog glumišta za izniman doprinos kazališnoj umjetnosti. Upravo tu predstavu Dubrovčani su imali prilike pogledati u Lazaretima u srpnju 2018. Nikolić je redatelj predstave „Posljedice“ koja je u produkciji Arterarija i KMD-a premijerno izvedena u studenom 2018. u dubrovačkom teatru. Nikolić je Nagradu hrvatskog glumišta dobio dva puta: 2013. za najbolje glumačko ostvarenje u lutkarskim predstavama ili predstavama za djecu i mladež i to za ulogu Sina u predstavi „Djevojčica na žigicama“ Hansa Christiana Andersena u režiji Marka Jurage te 2016. za izuzetno ostvarenje mladih umjetnika do 28 godina u kategoriji „Drama“ i to za ulogu Mirka Bradarića u predstavi „Duša od krumpira“ Rade Jarka u režiji Ozrena Prohića.

Zadnje dvije godine na Dubrovačkim ljetnim igrama glumio je u uspješnici „Marin Držić – Viktorija od neprijatelja“ čiji dramaturški koncept i oblikovanje teksta potpisuje Hrvoje Ivanković, a režiju Ivica Boban. Nikolić je u podjeli druge dramske premijere 70. Igara „Geranium“ prema istoimenoj pripovijetki Iva Vojnovića te pripovijetki „Otok“ iz zbirke „Molitve na šetalištu“ Antuna Šoljana u režiji Marine Pejnović koja je na rasporedu 20., 21., 22., 23. i 24. kolovoza u parku Umjetničke škole Luke Sorkočevića s početkom u 21.30 sati što je bio više nego dovoljan povod za razgovor za Dubrovački.

NA MOMENTE SE ČINI KAO „EKVINOCIJU“

Što donosi „Geranium“?

„Geranium“ donosi pitanje samoće, to je nešto što nas u današnjem vremenu konzumerizma i svega što nas „buba“ s reklamnih panoa izdvaja jedne od drugih. To je samoća koja nas ujedno i povezuje. „Geranium“ je priča o odlukama u životu koje dovode do samoće, a isto može biti aplicirano na svakoga od nas. Mislim da je važno baviti se

time sada, nekako se i izvan „Geraniuma“ bavim tim stanjem kad ostanem sam - što je to kad nekako pokušavaš u tom stanju pronaći neku promjenu, katalizator te učmalosti, stagnacije ili nečega što je repetitivno i što se ponavlja iz dana u dan. Svakako, potpuno korespondira s nama danas.

Što je Vaš lik u svemu tome?

Rekao bih da je on „suradnik u samoći“. Igram Harona, igram fauna, to je kip u vrtu, Marin suputnik od njezinog rođenja dok ne napravi najveću promjenu u svom životu, dok ne umre. Jako lijepo mi je to igrati jer većina ljudi smrt doživljava kao nešto loše, kao nešto čega se treba bojati, a ja je smatram oslobođenjem. Radio sam ovu ulogu tako da budem Marin najbolji prijatelj.

Mnogi su propitivali koliko u predstavi ima odnosa prema Vojnoviću.

Mogu reći da Vojnović ima puno. Bez obzira na koncept i režiju, a „Geranium“ režira mlada redateljica Marina Pejnović koja ima svoje viđenje, provuče se taj određeni ton i na momente mi se čini kao da smo u „Ekvinociju“. Ali, to i jest Vojnović. Što god ti napravio s njim, on je toliko utkan u to što je napisao da jednostavno ne možeš pobjeći od te niti, melankolije, ona jednostavno prode kroz kosti i ide dalje...

Igrate u „Geraniumu“, a zapravo ste u „Ekvinociju“?

(smijeh) Pa to sve govorim kako bi objasnio koliko

je Vojnović jak pisac i koliko je produhovio cijelu tu nit, tu priču koja sadrži „banalne“ situacije, ali 90 posto naših života se upravo i sastoji od „banalnih“ situacija.

Frustrira li Vas pomisao da „Geranium“ vjerojatno neće doživjeti sljedeću festivalsku sezonu?

Ne, jer to je moj, to je naš posao. Koliko god ga ja ne smatrao poslom i koliko god ja uživao u njemu, postoji ugovor, producent koji odlučuje o tome. Tko sam ja da se petljam u tuđe odluke?! Apsolutno nije na nama, na nama je da najbolje moguće pokušamo odraditi svoj „posao“, prenijeti emociju i uživati u tome. Dalje ovisi o publici i kritici i isto tako o nama – hrpa je tu faktora koji sigurno utječu na neke odluke.

A bi li željeli da predstava doživi sljedeću sezonu?

Apsolutno bih volio jer mislim da je predstava važna upravo zbog te samoće koju smo spominjali. Držim da je Marina Pejnović fantastična redateljica, da je lijepa paleta glumaca u predstavi... A tu je ta energija „Ekvinocija“ koji meni cijelo vrijeme navire... Publici se to ne mora sviđati, ne mora se to sviđati kritici, ne mora se to sviđati ni meni, ali mislim da se ta drama ne događa ni na sceni ni u publici, nego negdje između. Mislim da će se sigurno mnogi pitati što radimo s našim životima i koje odluke donosimo jer svaka odluka vuče drugu i to ide u nedogled. Sami si krojimo sudbinu.

Glumac se redovito vraća u svoj rodni grad

Što su Vama Igre danas?

Prostor susreta publike i nas izvođača, užasno je bitno oslušivati što ljude misle, važno je razgovarati s njima o tome... Događaj koji sam vidio u programu „Grad govori Držića“ je neki lijepi momenat gdje je netko imao prilike stati i prepričati što je za njega Držić značio, što za njega znače Igre i mislim da je to smjer u kojemu bi se trebalo ići, da se radi koncept kako bi se gradio repertoar.

Je li Vam žao predstave „Marin Držić – Viktorija od neprijatelja“ koja je maknuta iz programa?

„Viktorija od neprijatelja“ je igrala dvije godine, odluke drugih ljudi, u ovom slučaju odluku vodstva Igar, nemam potrebu propitivati.

Koliko Vas kao mladog čovjeka opterećuje priča o zlatnom vremenu Igar?

Ne znam što je bilo prije 30 godina, naravno, cijelo se vrijeme provlače predstave koje su bile, ali kazalište je uvijek povijest. Predstava koju ćemo igrati 20. kolovoza će 21. biti povijest i nikad se kao takva više neće ponoviti, stoga nema potrebe tražiti nešto što je bilo. Kazalište je kao i mobitel:

Svjedočimo tome da ljudi dobivaju nagrade, a da nakon toga dvije godine nitko ne radi ništa pa se pitam čemu to sve?!

imaš mobitel i onda za dvije godine izade nova verzija mobitela i onda za dvije godine izade novija, poboljšana verzija - i još bolja - i još bolja... Tako je i kazalište danas, ono mora korespondirati sa svojim vremenom, mora odgovarati na pitanja svoga vremena. Ono je danas suvremeno, a sutra više neće biti suvremeno.

KAZALIŠTE MORA PROPITIVATI

Kad će se kultura prestati percipirati kao 'smetnja' u ovom gradu?

Onima koji ne poznaju kazalište, koje to ne interesira, kultura će zauvijek biti smetnja. Oni koji kazalište vole, oni koji vole ono što kazalište propituje, a mislim da kazalište mora postojati isključivo da propituje, njima neće smetati, bit će im potrebno još i više.

Vaši projekti u sklopu Arterarija propituju manjine.

U mainstream kazalištu ti ljudi nemaju prilike ni prostora izraziti se. Ne mislim da je glumac isključivo onaj koji je završio akademiju, ne mislim da je redatelj isključivo onaj tko je završio režiju, mislim da se svašta može pročitati bez akademije i svašta se može saznati samim time ukoliko slušamo sebe, a i promatramo druge. Upravo se tim bavi Arterarij, slušanjem drugih.

Ako svi mogu biti glumci i redatelji, onda nitko nije glumac ni redatelj?!

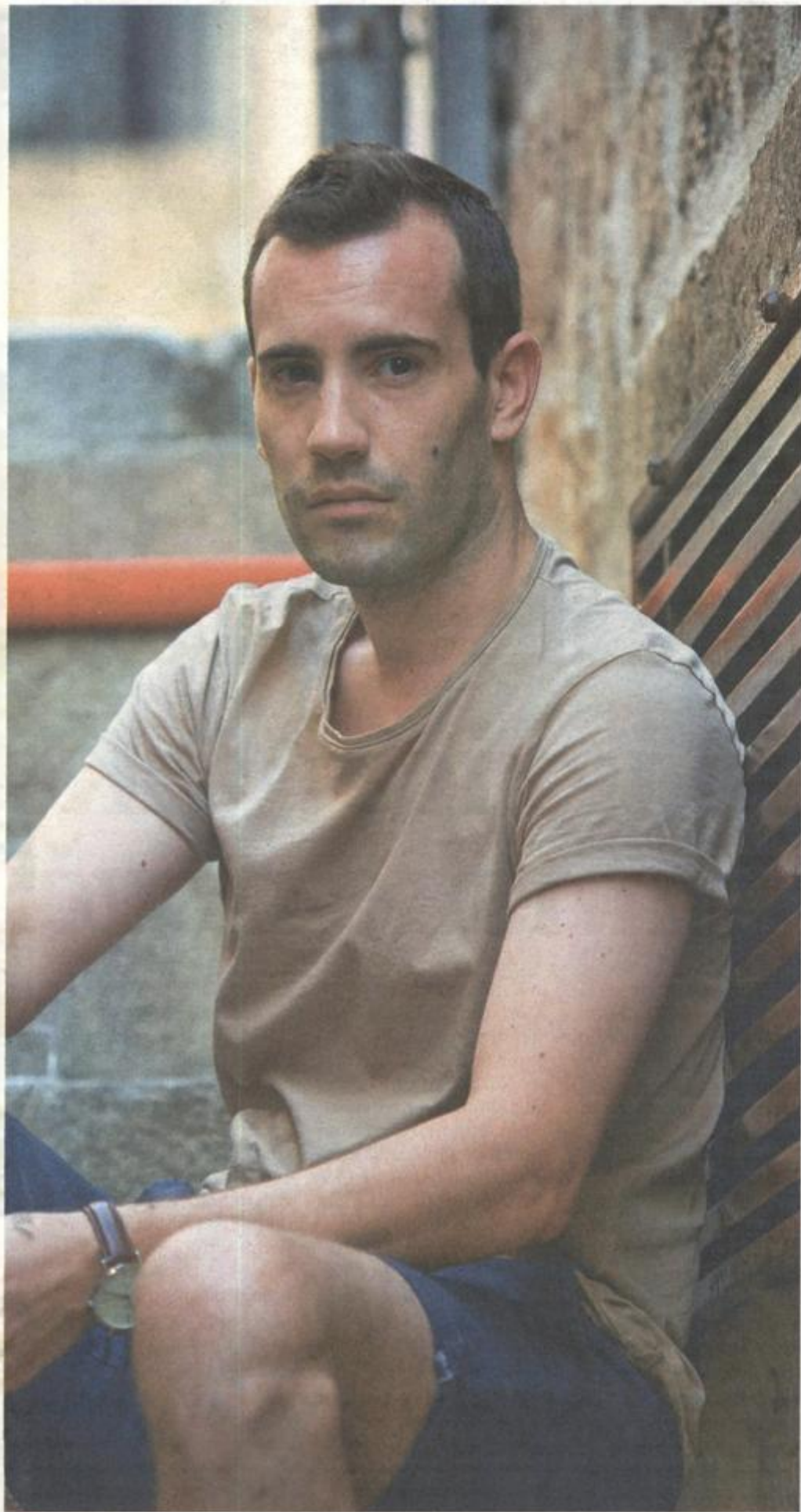
Nikolić je u podjeli druge dramske premijere 70. Igara „Geranium“ koja će premijerno biti izvedena 20. kolovoza u parku Umjetničke škole Luke Sorkočevića s početkom u 21.30 sati

FOTO: TONČO PALIŠA/HRANCA MEDIA

Kažu kako nema Držića a cijeli je Otok pohlepe p...

IJIJERI 70. IGARA, GLUMI, UDRUZI "ARTERARIJ" I MANJINAMA U TEATRU

Ove godine ića na Igrama, rad zbog ostao "Skup"

Ima dobrih glumaca koji nisu završili akademiju, a sigurno i lošijih koji su je završili. Ukoliko radiš nešto promišljeno, ukoliko radiš nešto što nije površno, ukoliko istražuješ, ukoliko kopaš po sebi i to 'svoje' izbacuješ vani onda se ne trebaš brinuti kako ostali to rade.

Natrag na manjine, zašto one?

Zato što se o tome ne priča u kazalištu, zato što takvi ljudi nemaju prostora, zato što je to užasno bitno, zato što mislim da možemo nešto promijeniti, da kazalište može nešto promijeniti. Možda je to moje razmišljanje dosta utopijsko, ali smatram da je to nekakav motor koji mene goni naprijed. Da više ljudi tako razmišlja i da se spojimo u neki kolektiv, zaista bi se neke stvari i promijenile. Upravo zbog toga je nastao Arterarij, upravo zbog toga su nastale neke predstave koje progovaraju o nečemu drukčijem, ali svatko je različit po nečemu, tko smije osuđivati tu različitost?

Zašto su te teme maknute, marginalizirane?

Ne mislim da su potpuno maknute, samo ne znam obrađuju li se dobro. Upravo zbog toga što to mislim počeo sam raditi dokumentarno kazalište koje je istinito, ja ne stvaram neku istinu na sceni, nego je govorim, ne stvaram nikakve mitove nego govorim banalne činjenice čija banalnost jako utječe na živote mnogih ljudi, čisto zbog neke karakteristike, mjesta rođenja...

Kazali ste jednom da su nagrade dobre da držite vrata da se ne zatvore prilikom propuha, dakle, nagrade su Vam nevažne?

Ovisi tko ti ih daje, ovisi tko odlučuje o toj nagradi. Svjedočimo tome da ljudi dobivaju nagrade, a da nakon toga dvije godine nitko ne radi ništa pa se pitam čemu to sve?! Je li to potvrda neke kvalitete?! Ako je to uopće kvaliteta?! Ako to ne znači nikome ništa nakon toga zašto onda da budem mazohist kojeg će zadovoljiti ta nagrada tu jednu noć, da mi svi čestitaju, a mjesec dana nakon toga ću biti bez posla?! Nema smisla!

Nagrada ne otvara poslove.

Ne otvara, poslove otvara tvoj rad. Isključivo rad, predanost, pokušaj da ne budeš u kolotečini nego da pokušaš sam sebe iznenaditi na kakve god načine. Ja sam sebe iznenadio Arterarijem.

Što dalje planirate?

Ovu godinu radimo temu govor mržnje na dru-

tvenim mrežama. Raspisali smo javni natječaj, a projektom se bavi mladi redatelj Christian Jalžević u suradnji s dramaturginjom Dorotheom Šušak. Ove godine nisam htio sâm provocirati određenu temu, htio sam dati priliku nekom drugom, htio sam dati priliku nekom mladom tko nema priliku takve teme obrađivati kako bi se suočio s njima. Možda nauči nešto o sebi kroz tu temu. Ja sam puno naučio i o sebi i o društvu kroz ove teme kojima sam se bavio dosad i to nije uvijek najljepše iskustvo. To zna biti dosta teško, bolno i kad gledaš zlostavljanje žene si-

**"Geranium"
donosi pitanje
samoće, to je
nešto što nas
u današnjem
vremenu
konzumerizma
i svega što
nas „buba“
s reklamnih
panoa izdvaja
jedne od
drugih**

tuacija je takva da na jednu prijavljenu žrtvu idu još tri prijavljene. Kad pomisliš da je taj broj još veći, mene je iskreno strah živjeti u takvom društvu.

Koliko mladi danas imaju prilike progovoriti?

Imaju, mislim da si prilike stvaraš sam, neće ti ih nitko stvoriti. Ja se nekako ne ustručavam progovoriti o bilo čemu, pogotovo ako se radi u nekoj predstavi. U predstavi najmanje glumim nekoga, uvijek pokušavam prezentirati sebe. Alma Prica je imala predivan intervju u kojemu je rekla: "Nikad nisam davala intervju jer sam mislila da me se bolje može pročitati na sceni".

DUBROVNIK ZIMI OSTAJE SAM SA SOBOM

Mladi glumci su pošli iz Grada, hoće li se ikada vratiti?

Ja se vraćam na Igre i u Dubrovnik. Volim se vratiti u Dubrovnik i igrati u Gradu, lijepo je biti u Gradu, ali je isto tako meni lijepo biti

u Zagrebu. Već deset godina u intervjuima govorim da Dubrovnik zimi ne pruža mogućnosti koje su mi potrebne, a potrebna mi je širina, potrebno mi je da vidim druge stvari, potrebno mi je puno različitih ljudi... Nekako Dubrovnik zimi ostaje sam sa sobom, ti ostaneš sam sobom, a možda se najteže suočiti sam sa sobom. Imam tu iskustva, iz Grada sam, pošao sam u Zagreb s 21. godinom, bio sam maleno formirani čovjek kad sam otišao i znam što to znači.

Izjavili ste jednom da kad god se vratite u grad imate osjećaj da je stanje u Gradu pošlo stepenicu niže, je li to tako ostalo?

Mislim da se pogoršalo, standard grada nije išao ukorak s našim životnim standardom. Ne mogu si dozvoliti da u Dubrovniku budem više od 20 dana ljeti jer je jednostavno preskupo, kao da se svi igraju nekog „Skupa“. Zapravo je cijeli grad „Skup“ i onda kad se pitaju gdje je Držić na ovogodišnjim Igrama evo im odgovara – svugdje je!

Jesu li u ovom gradu prioritet stranci ili domaći?

Stranci su apsolutno prioritet i jasno mi je zašto: ljudi moraju od nečega živjeti, moraju preživjeti zimi, ali to ne bi trebalo biti nauštrb nekoga tko ovdje živi cijelu godinu. A onda isto tako, grad kao takav i onima koji dođu kao stranci ne daju mogućnost da ti kao stranac koji ćeš ostaviti ovdje hrpu novaca uživaš.

Što Vam najviše smeta u Gradu?

Pohlepa za novcem, a što će dovesti do sve većeg nezadovoljstva s jedne i druge strane.

Osjećate li onda odbojnost?

Na momente da, ali onda ne smijemo zaboraviti da je Dubrovnik predivan grad i nekako ta njegova ljepota još uvijek prednjači naspram tog „Skupa“. Trebali bi biti pametniji i trebali bi to znati čuvati, a o tome odlučuju oni koji su iznad. Trebalo bi malo bolje izrezirati ovog „Skupa“.

Gdje volite poći kad ste u Gradu?

Volim poći na Kalamotu, a u „Geraniumu“ je Marina Pejnović ubacila Šoljanovu pripovijetku "Otok" kao mjesto bijega, tako i ja volim poći negdje gdje nema puno ljudi, gdje mogu malo porazgovarati sam sa sobom, gdje mogu rezimirati sebe i neke svoje odluke, neke svoje uratke i uvijek sam jako samokritičan prema tome.